

Päiväys
13.02.2024

Diaarinumero
855/03.04.04.04.20/2022

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös vesilain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

13.02.2024

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **20.02.2024**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 13.02.2024 nro 160/2024, valitus vesitalousasiassa, pengerialturin ja puulaturin pysyttäminen, Enonkoski.

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **13.02.2024 – 21.03.2024**

Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallintooikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetyistä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **21.03.2024**.

13.02.2024

Dnro 855/03.04.04.04.20/2022

Asia Valitus vesitalousasiassa

Valittaja ja luvan hakija

██████████

Päätös, josta valitetaan

Itä-Suomen aluehallintovirasto 3.6.2022 nro 41/2022

Aluehallintovirasto on hylännyt ██████████ lupahakemuksen kiinteistön 46-420-17-346 edustalle rakennetun pengerialueen ja puulaiturin pysyttämiseksi Enonkosken kunnassa.

Aluehallintovirasto on perustellut päätöstään seuraavasti:

--

Kiinteistön Alanko 46-420-17-346 rantaan ja sen edustalle Enonveden osakaskunnan 46-876-11-0 vesialueelle on rakennettu noin 21 metriä pitkä ja noin 7,5–9 metriä leveä maapengerialue, jonka jatkeena on noin 20 metriä pitkä ja noin 1–2,5 metriä leveä kestopuusta rakennettu puulaituri. Rakenteiden käyttötarkoitus on yksityinen virkistyskäyttö ja siitä koituu hyötyä hakijan yksityiselle edulle. Rakenteilla ei voida katsoa olevan nykyisen käyttötarkoituksensa vuoksi hyötyä yleiselle edulle. Suurikokoinen laituriviuhka vähentää yleistä viihtyvyyttä.

Kiinteistö Alanko 46-420-17-346 sijaitsee alueella, joka on Enonkosken kirkonkylän asemakaavassa osoitettu liikerakennusten korttelialueeksi (AL) ja venesatama/venevalkama-alueeksi (LV). Kiinteistön ranta ja rannan edustan alue, jossa pysytettäväksi haettavat rakenteet sijaitsevat, on merkitty asemakaavassa venesatama/venevalkama-alueeksi (LV) ja vesialueeksi (W). LV-merkinnällä osoitettu alue jatkuu kiinteistön ██████████ alueelle ja rajoittuu hankealueen koillispuolella lähivirkistysalueeksi (VL) osoitettuun alueeseen.

Asemakaavan oikeusvaikutuksista on säädetty maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 58 §:ssä, jossa asetetaan rakentamisrajoitus asemakaavan

vastaiseen rakentamiseen, sekä kielletään toimintojen sijoittaminen siten, että niistä aiheutuu haittaa kaavassa osoitetulle muiden alueiden käytölle.

Alueen kaavassa rannan käyttö on osoitettu yleiseen käyttöön venesatamana/venevalkamana. Hakemuksen mukaisen laiturerakennelman pysyttäminen hakemuksessa esitetylle paikalle poissulkisi ranta-alueen käytön kaavanmukaiseen tarkoitukseen. Tällaisen alueen käyttöä ei voida rajata rakenteilla vain kiinteistön yksityiseen käyttöön. Kun lisäksi otetaan huomioon, että hanke ei rajoittaisi yksinomaan hakijan omistaman kiinteistön Alanko 46-420-17-346 rannan käyttöä kaavassa osoitettuun käyttöön, vaan se poissulkisi laajemmin LV-alueen käytön myös kiinteistön [REDACTED] [REDACTED] alueella ja vaikeuttaisi myös samalla kiinteistöllä yleiseksi lähivirkistysalueeksi osoitetun alueen käyttömahdollisuutta tarkoitukseensa, hanke vaikeuttaisi asemakaavan toteutumista myös näiltä osin.

Kun otetaan huomioon, mitä vesilain 3 luvun 5 §:n 1 momentissa säädetään asemakaavan huomioon ottamisesta lupa-asiaa ratkaistaessa, on hanke siten ristiriidassa Enonkosken kirkonkylän asemakaavassa hankealueelle osoitetun kaavamerkinnän kanssa, ettei vesilain mukaista lupaa hankkeelle voida myöntää.

Enonkosken kunnanhallituksen lausunnossa on todettu, että kuntaan ollaan laatimassa ajantasa-asemakaavaa, jossa kiinteistön Alanko 46-420-17-346 tontti ulottuisi rantaan saakka ja LV-merkintä kaavasta poistuisi. Aluehallintovirasto vesilain mukaisena lupaviranomaisena tarkastelee alueen kaavatilannetta päätöksentekohetkellä ja mahdollinen tuleva alueen kaavatilanne on seikka, jota tässä päätöksessä ei arvioida.

Enonkosken kunnan päätöksenteko maankäyttö- ja rakennuslain nojalla on erillinen asia, eikä vaikuta luvan myöntämisen edellytyksiin nyt käsiteltävässä vesilain mukaisessa lupa-asiaassa.

Edellä mainitun perusteella luvan myöntämisedellytyksiä hakemuksessa tarkoitettujen rakenteiden pysyttämiselle ei ole olemassa. Koska hakemus on tullut hylätyksi asemakaavan vastaisena, enempi lausuminen luvan myöntämisen muista edellytyksistä ei ole tarpeen.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

[REDACTED] on vaatinut, että aluehallintoviraston päätös kumotaan.

Perusteluinaan valittaja on esittänyt seuraavaa:

Laiturerakennelma ei ole asemakaavan vastainen, sillä kaavan venevalkamaa/venesatamaa osoittava merkintä (LV) ei ulotu vesialueelle (W). Rakennelmat ovat kokonaisuudessaan vesialueella. Enonveden osakaskunta on kokouksessa tekemällään päätöksellä antanut luvan rakennelmien pysyttämiseen paikoillaan. Rakennelmat eivät ole ristiriidassa nykyisen ja pian poistuvan LV-merkinnän kanssa.

Toisaalta LV-merkintä oikeuttaa rakentamaan kalastusta tai vene liikennettä palvelevia rakennelmia. Naapurit ja muut veneilijät saavat pitää laituriassa veneitään. He voivat käyttää laituria rantautumiseen, tilapäiseen veneen säilytykseen ja veneen vesillelaskuun tai nostoon. Laituri ei siten ole pelkästään yksityisessä käytössä. Tämä sen vuoksi, että osalla naapureista, joilla on oikeus veneillä Pirttilahdella, ei ole kunnollista venelaituria.

Laiturin pengerosa on rakennettu osittain kaavan mukaiselle vesialueelle niin, että kaavoitetun ja kaavoittamattoman alueen raja kulkee laiturilla. Laiturin puuosa on kokonaisuudessaan W-alueen ulkopuolella.

Enonkosken kunnassa on käynnissä taajama-alueen asemakaavan tarkistus. LV-merkintä on ehdotettu poistettavaksi [REDACTED] kiinteistöltä. Asiaa on käsitelty Enonkosken kunnanhallituksessa. Asiaa puoltaa sekin, että vuonna 2019 Enonkosken kunnassa suoritettiin yleisten alueiden lohkominen. Tuolloin kunta ei lunastanut [REDACTED] kiinteistöllä olevaa LV-aluetta. [REDACTED] mukaan tämä tarkoittaa sitä, että LV-merkintä poistetaan kaavasta todennäköisesti melko pian.

Pirttilahti on vuokrattu useaan kertaan paikalliselle kalastusseuralle erityisalueeksi, jolla se harjoittaa kaupallista toimintaa myymällä kalastuslupia ja istuttamalla kaloja. Näin ollen yleinen kalastus on kielletty erillisellä päätöksellä ja vain ranta-asukkailla on veneilyoikeus lupien saaneiden kalastajien lisäksi. Tämänkin vuoksi LV-aluetta osoittava merkintä on käynyt tarpeettomaksi.

Laiturista on hyötyä yleiselle edulle. Rutakkoinen lahdenpohja on muuttunut siistiksi hiekkarannaksi noin 20 metrin matkalta. Näkymä rannalle on siistiytynyt ja avartunut. Veneilijät ovat hyödyntäneet laituria.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeus on tiedottanut luvan hakijan valituksesta julkisella kuulutuksella. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Enonkosken kunnassa.

Asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Enonkosken kunnalle, Enonkosken kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Enonkosken kunnan kaavoitusviranomaiselle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen luvan hakijan valituksesta.

Itä-Suomen aluehallintovirasto on ilmoittanut, että se ei anna lausuntoa.

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on ilmoittanut, että se ei anna vastinetta.

Enonkosken kunnanhallitus on vastineessaan todennut, että sillä ei ole lisättävää aluehallintovirastolle antamaansa lausuntoon.

Enonkosken kunnan tekninen lautakunta kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena on vastineessaan esittänyt, että se ei näe tarvetta muuttaa kunnanhallituksen aluehallintovirastolle antamaa lausuntoa. Asemakaavan päivittäminen on edennyt käsittelyvaiheeseen LV-alueen osalta.

Valittaja ei ole antanut vastaselitystä.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus kumoo aluehallintoviraston päätöksen ja palauttaa asian aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi. Asiaa uudelleen käsitellessään aluehallintoviraston on otettava huomioon perusteluista ilmenevät palautuksen syyt.

Perustelut

Asiassa saatu selvitys

██████████ on hakenut vesilain mukaista lupaa vuonna 2010 tehdylle maapengerlaiturille ja vuonna 2020 sen jatkeeksi rakennetulle puulaiturille. Laiturit ovat Enonkosken kunnassa sijaitsevan ja ██████████ vuodesta 2018 omistaman kiinteistön 46-420-17-346 edustalla Pirttilahdessa olevalla yhteisellä vesialueella 46-876-11-0.

██████████ kiinteistö sijaitsee lääninhallituksen 3.6.1986 vahvistamassa asemakaavassa Pirttilahteen rajoittuvaa ranta-aluetta lukuun ottamatta liikerakennusten korttelialueella (AL). Kiinteistön ranta-alueella on venesatama/venevalkama-aluetta osoittava merkintä (LV). LV-alue jatkuu kapeana kaistaleena Pirttilahden pohjoisrannalla kunnan omistamalla naapurikiinteistöllä ██████████ rajoittuen kaavaan merkittyyn lähivirkistysalueeseen (VL). ██████████ kiinteistön edustalla oleva vesialue on Pirttilahden pohjukassa, jonka pohjoisosa on merkitty asemakaavassa vesialueeksi (W) ja eteläosa on asemakaavassa kaavoittamatonta aluetta. Enonkosken keskustan 17.6.2013 hyväksytyssä strategisessa yleiskaavassa ██████████ kiinteistö sijaitsee pientalovaltaisella asuntoalueella (AP). Pirttilahti on merkitty vesialueeksi (W).

Enonkosken kunnan verkkosivuilta ilmenee, että kunnanhallitus on kokouksessaan 18.10.2022 päättänyt hyväksyä 5.10.2022 päivätyn asemakaavaluonnoksen ja asettaa sen nähtäville maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti. Luonnoksessa Pirttilahden rannalla ei ole aluevarausta venevalkamalle/venesatamalle ja vesialue on päädytty rajaamaan kaava-alueen ulkopuolelle. ██████████ kiinteistö sijaitsee luonnoksessa asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialueella (AL-1). Pirttilahden pohjoisrannalla sijaitseva kunnan omistama naapurikiinteistö on osoitettu lähivirkistysalueeksi (VL).

Enonkosken kunnanhallitus on aluehallintovirastolle antamassaan 15.3.2022 päivättyssä lausunnossa katsonut, että sillä ei ole huomautettavaa kiinteistön

46-420-17-346 edustalle rakennetun penger- ja puulaiturin pysyttämisen osalta. Kunnanhallitus on lausunnossaan todennut, että kunta ei ole lunastanut asemakaavassa LV-alueeksi varattua [REDACTED] kiinteistön ranta-aluetta. Lausunnosta ilmenee, että kiinteistöllä on asuinrakennus. Lausunnon mukaan kuntaan ollaan laatimassa ajantasa-asemakaavaa, jossa kyseisen kiinteistön tontti ulottuisi rantaan saakka. LV-merkintä poistuisi kaavasta.

Oikeudellinen arviointi

Hallinto-oikeudessa on luvan hakijan valituksesta ratkaistavana, onko aluehallintovirasto voinut hylätä laiturirakennelmaa koskevan vesitalouslupahakemuksen sillä perusteella, että se on katsonut rakennelman olevan asemakaavan vastainen.

Vesilain 3 luvun 5 §:n 1 momentin mukaan vesitalouslupa-asiaa ratkaistaessa on otettava huomioon asemakaava. Lisäksi on otettava huomioon, mitä maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetään maakuntakaavan ja yleiskaavan oikeusvaikutuksista. Hallinto-oikeus toteaa, että kaavat määräyksineen ovat yksi lupaharkinnassa huomioon otettavista seikoista ja kaavoituksessa osoitetulla käyttötarkoituksella on siten merkitystä vesilain mukaisessa lupaharkinnassa. Asemakaavalla on sen luonteen mukaisesti vahvimmat oikeusvaikutukset. Mainittu säännös ei kuitenkaan merkitse kaavasta ja sen määräyksistä johtuvaa ehdotonta luvanmyöntämistä.

Huomioonottamisvelvollisuus ulottuu olemassa olevien kaavojen lisäksi valmisteilla oleviin kaavoihin. Vesilain 3 luvun 5 §:n 2 momentin mukaan vesitalouslupa-asiaa ratkaistaessa on katsottava, ettei vesitalouslupa merkittävästi vaikeuta kaavan laatimista. Hallinto-oikeus toteaa, että säännös tulee sovellettavaksi silloin, kun kaava on laadittavana tai sen laatimisesta on päätetty. Vesilainsäädännön uudistamiseksi annetun hallituksen esityksen (HE 277/2009) mainittua säännöstä koskevien yksityiskohtaisten perustelujen mukaan tilanne, jossa vesitalouslupa voisi merkittävästi vaikeuttaa kaavan laatimista, voisi olla kyseessä esimerkiksi silloin, kun hakemuksen tarkoittama toiminta poikkeaisi olennaisesti alueelle suunnitellusta käyttötarkoituksesta.

Hankealue on osittain asemakaavan mukaisella vesialueella (W) ja osittain asemakaava-alueen ulkopuolella. Kaavassa ei ole annettu W-aluetta koskevia määräyksiä laiturien rakentamisen osalta. Kiinteistön 46-420-17-346 ranta-alue, jolle laiturirantautuu, on varattu kaavassa venevalkama/venesatama käyttöön (LV). Asemakaava on vahvistettu vuonna 1986. Kunta ei ole kaavan voimassaoloaikana lunastanut ranta-aluetta kaavassa osoitettuun käyttötarkoitukseen, eikä asemakaavaa ole siten toteutettu tältä osin. Aluehallintovirastolle antamassaan lausunnossa kunnanhallitus on todennut, että LV-merkintä tullaan poistamaan asemakaavan päivityksen yhteydessä. Kuten asiassa saadusta selvityksestä ilmenee, kaavan päivitystyö on käynnissä.

Hallinto-oikeus toteaa, että hakemuksen tarkoittama hanke on ristiriidassa hankealueella tällä hetkellä voimassa olevan asemakaavan kanssa. Asiassa saadun selvityksen perusteella hankealueen asemakaavan osalta on käynnissä

muutos asemakaavan ajantasaistamiseksi. Kun otetaan huomioon valmisteilla oleva asemakaavan muutos, vesialueelle tehdyt rakenteet eivät vaikuta vesi- ja maa-alueen käyttöön siten, että ne vesilain 3 luvun 5 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla merkittävästi vaikeuttaisivat kaavan laatimista.

Edellä lausutun perusteella hallinto-oikeus katsoo, ettei aluehallintovirasto ole voinut hylätä hakemusta päätöksessään mainitsemillaan kaavoitusta koskevilla perusteilla. Aluehallintoviraston olisi tullut arvioida vesitalousluvan myöntämisen edellytykset ja suorittaa vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohdan mukainen intressivertailu.

Edellä esitetyn vuoksi hallinto-oikeus kumoo aluehallintoviraston päätöksen ja palauttaa asian aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi.

Julkinen kuulutus Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Enonkosken kunnanhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta yleisessä tietoverkossa kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen voi hakea muutosta valittamalla.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli **viimeistään 21.3.2024**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Janika Gummerus ja Raija Uusi-Niemi sekä tekniikan alan hallinto-oikeustuomari Susanna Lähetkangas.

Esittelijä Satu Nieminen

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös maksutta

Jäljennös maksutta

Enonkosken kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Enonkosken kunnan kaavoitusviranomainen

Enonkosken kunnanhallitus

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
Ympäristö ja luonnonvaratItä-Suomen aluehallintovirasto /
Ympäristölupavastuualue

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
  - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
  - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
  - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
  - vaatimusten perustelut
  - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:

https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#